

Ministerstvo obrany

Tychonova 1, Praha 6 – Dejvice, PSČ 160 01, datová schránka hjyaavk

Čj. 2055-4/2015-1216

Výtisk jediný
Počet listů: 9
Přílohy: 7/8

Schvaluji

Ministr obrany

MgA. Martin STROPNICKÝ

Praha 26 . listopadu 2015

Rezortní interní protikorupční program Ministerstva obrany

PRAHA 2015

Úvod

Dne 2. října 2013 schválila vláda České republiky svým usnesením č. 752 *Rámcový rezortní interní protikorupční program* (dále jen „RRIPP“)¹, osnovu vycházející z úkolu 6.2.1 *Rezortní interní protikorupční programy* dokumentu *Od korupce k integritě – Strategie vlády v boji s korupcí na období let 2013 a 2014* (dále jen „Strategie“)². Poslední platný dokument, *Vládní koncepce boje s korupcí na léta 2015 až 2017* (dále jen „Koncepce“), přijatý vládou usnesením č. 1057 dne 15. prosince 2014, na Strategii navazující, uvádí rezortní protikorupční interní protikorupční programy jako významnou součást vládního boje s korupcí.

Cílem zmíněného úkolu RRIPP byla unifikace stávajících protikorupčních programů ústředních správních úřadů a ostatních úřadů podřízených jednotlivým rezortům, která zajistí standardizovanou podobu boje s korupcí – vytvoření systému dokumentů, procesů, rolí a časových rozvrhů, který zajišťuje, spravuje a rozvíjí celkové protikorupční klima ve státní správě³.

RRIPP tak představuje obligatorní obsah rezortního interního protikorupčního programu – určuje pět základních částí, jež jsou dále rozpracovány do dílčích oblastí. Jedná se o: *Vytváření a posilování protikorupčního klimatu, Transparentnost, Řízení korupčních rizik a monitoring kontrol, Postupy při podezření na korupci, Vyhodnocování interního protikorupčního programu.*

Vedení Ministerstva obrany vyjádřilo již v předchozích základních dokumentech rezortu výslovnou podporu posílení etického chování, otevřenému vyjadřování názorů zaměstnanců a vojáků z povolání (dále jen „voják“) rezortu obrany a upozorňování na neetické chování. Ztotožnilo se se základními principy RRIPP – propagací protikorupčního postoje vedoucími pracovníky, etickým kodexem, vzděláváním zaměstnanců, nastavením systému pro oznamování podezření na korupci, ochranou oznamovatelů, otevřeností a řízením korupčních rizik. Je si vědomo následků, které může neřešená hrozba korupce způsobit. V této souvislosti klade při plnění úkolů MO mimořádný důraz na ochranu majetku státu, obecných etických zásad právních a vnitřních předpisů a podporu oznamování podezření na korupční jednání, která jsou činěna v dobré víře. Vedení rezortu netoleruje korupční jednání, uvnitř ani navenek organizace, a použije veškeré dostupné právní prostředky vůči osobám, které se tohoto jednání dopustí nebo se o ně pokusí. Stejně tak nebudou tolerována jakákoliv odvetná opatření vůči oznamovatelům korupčního jednání. Vedení projevuje uznání činnosti oznamovatelů v případě, že jejich oznámení přispěje k odhalení pachatele.

Tento *Rezortní interní protikorupční program MO* (novelizovaný v souladu se Zprávou o RIPP MO, čj. 2055-3/2015-1216, za uplynulé období; dále jen „RIPP MO“) implementuje opatření ke splnění úkolů stanovených výše uvedenými dokumenty. Vychází z principů

- aktivního prosazování protikorupčního postoje a rezortního programu z úrovně vedení MO;
- nulové tolerance korupčního jednání v rezortu MO;
- komplexního přístupu k řízení korupčních rizik;
- závaznosti RRIPP;

¹Změněno usnesením vlády ze dne 13. listopadu 2013 č. 851 k *Informaci o stavu a způsobu plnění úkolů obsažených ve Strategii vlády v boji s korupcí na období let 2013 a 2014 a o aktualizaci této strategie.*

²Usnesení vlády ze dne 16. ledna 2013 č. 39, ve znění pozdějších změn.

³Předkládací zpráva k RRIPP.

- koordinace protikorupční politiky s ostatními rezorty a dalšími orgány (např. orgány činnými v trestním řízení).

Nový *Rezortní interní protikorupční program MO* byl vytvořen s využitím institutů prvního RIPP MO, které se v uplynulém hodnotícím období osvědčily, obsahu *Zprávy o Rezortním interním protikorupčním programu MO* (dále jen „Zpráva o RIPP MO“), zahraničních zkušeností z boje s korupcí ve vybraných členských státech NATO, praktických poznatků OIM SDK MO (a tehdejší IMO), včetně výsledků činností a informací soustředěných u SDK MO jako gestora boje s korupcí v rezortu obrany a s využitím příkladů dobré praxe.

1. Vytváření a posilování protikorupčního klimatu

Jedná se o zastřešující část rezortního interního protikorupčního programu, která je dále členěna do pěti oblastí: *Propagace protikorupčního postoje vedoucími pracovníky, Etický kodex, Vzdělávání zaměstnanců, Systém pro oznámení podezření na korupci, Ochrana oznamovatelů.*

1.1 Popis současného stavu

1.1.1 Propagace protikorupčního postoje

Těžiště propagace protikorupčního postoje vedoucími pracovníky rezortu obrany spočívá zejména v propagaci vystoupení na velitelském shromáždění Armády České republiky (dále jen „VS“), které patří k nejdůležitějším zaměstnáním řídicích funkcionářů rezortu, na poradách vedení, Kolegiu ministra, ale také v prezentaci této problematiky v rezortních médiích.

Povinností každého vedoucího zaměstnance (představeného) je v rámci svých základních řídicích schopností a dovedností prosazovat a uplatňovat protikorupční postoj.

Deklarace protikorupčního postoje a apel na oznamování korupčního jednání je rovněž součástí připomenutí Mezinárodního dne boje proti korupci, k němuž dochází ve výroční den (9. prosince) prostřednictvím rezortních médií.

V uplynulém období realizovalo vedení rezortu propagaci protikorupčního postoje také

- opakovaným zapojením do hodnocení protikorupčních opatření, které proběhlo v roce 2014 v rámci alianční aktivity „Building Integrity Initiative“ (dále jen „BII“). Jeho cílem bylo získat maximum informací pro vládu, ozbrojené složky a společnost a současně předložit nástroje k zamezení vzniku hrozeb a plýtvání, které korupce v oblasti obranného sektoru vyvolává. Dále také ukázat možnosti, jak zavádět transparentnost a reformy do obranného sektoru. Publikace výsledků hodnocení je britskou pobočkou Transparency International avizována na podzim roku 2015.
- Vysíláním zaměstnanců a vojáků na vzdělávací aktivity a konference/workshopy pořádaných BII.

1.1.2 Etický kodex

Etický kodex zaměstnanců rezortu MO je dosud zakotven rozkazem ministra obrany č. 6/2013 Věstníku Etický kodex zaměstnanců Ministerstva obrany (dále jen „RMO č. 6/2013“). V RMO č. 6/2013 však absentuje mechanismus hlášení porušení kodexu, postup pro prosazování kodexu, chybí praktické návody ke konkrétním životním situacím. Podstatou a hlavním účelem začlenění oblasti etického kodexu do RRIPP je přitom „vytvoření „živého“ mechanismu vedení úředníků a zaměstnanců státní správy k vědomému a aktivnímu dodržování etických zásad při plnění určených úkolů“. Etický kodex by měl také reflektovat požadavky vyplývající ze zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě (dále jen „ZSS“).

Nově příchozí zaměstnanci jsou se zněním Etického kodexu seznamováni v rámci vstupního školení. Povinností všech zaměstnanců a příslušníků rezortu je se s kodexem seznámit a dodržovat povinnosti a pravidla stanovená tímto předpisem.

Etický kodex je v elektronické verzi dostupný pro příslušníky rezortu na intranetu. Úkol ke zveřejňování na internetu je uveden níže.

1.1.3 Vzdělávání v oblasti boje s korupcí

Vzdělávání zaměstnanců k problematice boje s korupcí prochází v současné době výraznou inovací díky finanční podpoře z evropských fondů. V reakci na vyhlášení výzvy č. B6 zpracovala tehdejší IMO projektovou žádost s názvem *Optimalizace systému boje s korupcí v rezortu MO*, zkráceně *Transparentně proti korupci* (dále jen „Projekt“). Jednou z klíčových aktivit Projektu je aktivita 05 *Vzdělávací modul Boj s korupcí*, jejímž předmětem je vytvoření funkčního a efektivního systému vzdělávání. Ten je cílený na zaměstnance a příslušníky rezortu obrany při vstupu do pracovního/služebního poměru, dále ty, kteří zastávají místa se zvýšeným rizikem vzniku korupce, na metodické orgány MO i na vedoucí zaměstnance tak, aby bylo zajištěno prohloubení jejich schopnosti včas a účinně identifikovat znaky korupčního jednání či prostředí a přijímat ve vlastní působnosti adekvátní opatření k jejich minimalizaci. Po pilotním odzkoušení e-learningu a jeho prezentaci dne 16. září 2015 na konferenci k Projektu, bude protikorupční vzdělávání obsahem celoživotního vzdělávání každého zaměstnance a vojáka, včetně nově do rezortu příchozích.

1.1.4 Systém oznámení podezření na korupci

Systém pro oznámení podezření na korupci aktuálně vychází z obecných pravidel pro vyřizování petic a stížností⁴.

Rezort obrany provozuje od roku 2002 na adrese korupce@army.cz protikorupční linku (dále jen „PKL“), kterou využívali a ještě využívají jak zaměstnanci a vojáci rezortu, tak mimorezortní veřejnost. Od 1. července 2015 je PKL součástí protikorupčního subportálu (dále jen „PKS“) na adrese www.korupce.army.cz. E-mailová schránka bude provozována souběžně s PKS do 31. 12. 2015. PKS obsahuje webový formulář (novou formu PKL) pro podávání oznámení o podezření z korupčního jednání souvisejícího s působností rezortu. Formulář umožňuje efektivně komunikovat i s pisateli, kteří si přejí zůstat v naprosté anonymitě. Identitu pisatele není možné žádným způsobem vysledovat, pokud sám neuvede své kontaktní údaje. Počty a zaměření vyřizovaných podání, včetně závěrů směrem k důvodnosti, jsou pravidelně vyhodnocovány a výsledky jsou zveřejňovány na intranetu i internetu MO. Prověřována jsou i anonymní oznámení, pokud obsahují konkrétní využitelné informace, popř. skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin (postoupení orgánům Vojenské policie).

Elektronickou schránku nově doplňuje i schránka fyzická, umístěná v nemonitorovaném vstupním prostoru sekce dozoru a kontroly MO (budova č. 3 objektu Valy), určená pro podávání oznámení o podezření na korupční jednání.

V souvislosti s přijetím ZSS byly zřízeny elektronické schránky (protikorupcijijednani@army.cz a protikorupcijijednani-urosksoj@army.cz) i fyzická schránka (objekt MO-A), určené pro přijímání oznámení státního zaměstnance o podezření ze spáchání protiprávního jednání představeným, státním zaměstnancem nebo osobou ve služebním poměru podle jiného právního předpisu při výkonu služby, práce nebo veřejné funkce (zřízen institut prošetřovatele, v souladu s nařízením vlády č. 154/2015 Sb., o opatřeních souvisejících s oznamováním podezření ze spáchání protiprávního jednání ve služebním úřadu).

Úkol nařízení vlády je plněn v působnosti ST MO a ředitele ÚřOSKSOJ.

1.1.5 Ochrana oznamovatelů

Obdobně jako v případě *Systému pro oznámení podezření na korupci* i ochrana oznamovatelů vyplývá z RMO č. 41/2014 Věstníku Vyřizování petic a stížností rezortu

⁴ RMO č. 41/2014 Věstníku Vyřizování petic a stížností rezortu Ministerstva obrany (petiční a stížnostní řád)

Ministerstva obrany (petiční a stížnostní řád), podle jehož čl. 7 „...stěžovatel nesmí být přímo nebo nepřímo postihován, znevýhodňován nebo jinak diskriminován proto, že podal petici nebo stížnost. V těchto případech jsou příslušní vedoucí organizačních celků, u kterých je petent nebo stěžovatel zařazen, povinni z toho vyvodit důsledky“. Citovanou ochranu však nepoživají případy úmyslného jednání s cílem poškodit jiné osoby. Současný Etický kodex zaměstnanců rezortu MO úpravu ochrany oznamovatelů neobsahuje.

SDK MO přijímá a zabezpečuje dodržování opatření k zachování anonymity oznamovatelů na PKL, a to i při pozdější komunikaci s nimi, včetně sdělení o vyřízení jejich oznámení.

1. 2 Navrhované kroky

1.2.1 Propagace protikorupčního postoje

Deklarování propagace protikorupčního postoje vedoucími pracovníky rezortu MO se stalo nedílnou součástí *Rezortního interního protikorupčního programu MO* (viz Úvod), její praktické naplňování bude i nadále realizováno prostřednictvím hlavních zaměstnání řídicích funkcionářů rezortu MO (VS), využíváním významných dnů ke zdůraznění prosazovaného přístupu a osobním příkladem vedoucích OC MO.

1.2.2 Etický kodex

Hodnoty vymezené *Etickým kodexem zaměstnanců rezortu MO* je vhodné využít ke zpracování **zeela nového konceptu rezortního etického kodexu**. Cílovým stavem by tak měla být norma, která bude

- kodexem celé organizace (bude závazný pro všechny zaměstnance a vojáky rezortu obrany a strukturován ve vazbě na specifika, jakým je např. podíl na výkonu veřejné správy);
- reflektovat klíčové hodnoty, odrážející zvláštnosti rezortu, ve vztahu k nimž bude hodnoceno jednání jednotlivců.

K propagování a aktivnímu uplatňování je navrhováno vydat metodický pokyn s uvedením možných negativních situací a reakcí vedoucích pracovníků (s případným obsahem konkrétních pravidel, způsobem prosazování kodexu, stanovením mechanismu hlášení o porušení kodexu, přičemž by mělo být pamatováno na situace, kde může být předmětem oznámení nadřízený oznamovatele atd.) Důležitou oblastí je též stanovení způsobu vyhodnocování účinnosti kodexu, vše při zohlednění služebního předpisu náměstka ministra vnitra pro státní službu.

1.2.3 Vzdělávání v oblasti boje s korupcí

V oblasti vzdělávání zaměstnanců k problematice boje s korupcí je v současnosti zaváděno systematické vzdělávání na profesionální úrovni, garantované a do budoucna využívané a rozvíjené vysokoškolskou institucí. Za tím účelem byl zpracován systém vzdělávání cílený na:

- zaměstnance a příslušníky rezortu MO **při nástupu** do pracovního (služebního) poměru (předání obligatorního minima; kurz Boj s korupcí I);
- zaměstnance a příslušníky rezortu MO **zastávající místa se zvýšeným rizikem vzniku korupce** (periodické vzdělávání; kurz Boj s korupcí II);
- **a v případě rozvinutí dosud zpracovaných kurzů I a II, také na vedoucí pracovníky** (prohloubení jejich schopnosti včas identifikovat znaky korupčního jednání či prostředí a přijímat ve vlastní působnosti adekvátní opatření k jejich minimalizaci).

E-learning, provozovaný pomocí sítě internet v informačním systému vojenských škol Moodle, byl podroben pilotnímu odzkoušení. V současné době určené osoby od OC MO průběžně absolvují kurz I nebo II.

Nositel úkolu (SDK MO) navrhuje využití externích spolupracovníků (odborníků z nevládních neziskových organizací, které jsou dlouhodobě činné na poli boje s korupcí) k zabezpečení **specializovaných školení**, cílených na jednotlivé skupiny systemizovaných míst se zvýšeným rizikem vzniku korupce (samostatná monotematická zaměstnání pro osoby vykonávající činnosti vystavené korupčnímu riziku v akvizičním procesu, v personální práci apod.).

Protikorupční vzdělávání je také nedílnou součástí přípravy příslušníků AČR před vysláním do zahraniční operace či pozorovatelské mise (zastávající systemizovaná místa se zvýšeným rizikem vzniku korupce).

Povinnost identifikovat místa se zvýšeným rizikem vzniku korupce, vést a aktualizovat jejich seznam (vzor uveden v Příloze č. 6) je zachována.

1.2.4 Systém oznámení podezření na korupci

Nadále bude provozována PKL v podobě webového formuláře umístěného na protikorupčním subportálu. Systematická propagace subportálu je realizována prostřednictvím rezortních médiích (ŠIS, army.cz, A-report). Doplnuje jej fyzická schránka pro oznamování podezření na korupční jednání umístěná v nemonitorovaném vstupním prostoru SDK MO (Valy).

V gesci ST MO a ředitele ÚřOSKSOJ bude pokračovat správa fyzické schránky (na objektu MO-A) a elektronických schránek protikorupcijednani@army.cz a protikorupcijednani-urosksoj@army.cz, určené pro oznamování podezření ze spáchání protiprávního jednání (viz bod 1.1.4).

1.2.5 Ochrana oznamovatelů

Ochrana oznamovatelů, i pro případ, že se podezření neprokáže, bude ošetřena v rezortním etickém kodexu, počítaje v to i úpravu zákazu odvetných opatření.

Pro řešení namítaných případů porušení zákazu odvetných opatření (zátkroky vůči pisateli apod.) a zneužití poskytnuté ochrany se nejeví nutným vytvářet zvláštní útvar. Vyřízení souvisí s kompetencí Hlavního inspektora ochrany lidských práv v rezortu MO (ombudsman@army.cz).

1.3 Úkoly

Číslo a popis úkolu	Gestor	Součinnost	Termín splnění
1.1 Zpracovat nový vnitřní předpis (<i>přijmout nebo využít služební předpis N MV pro státní službu</i>), který bude kodexem celé organizace a bude reflektovat klíčové hodnoty odrážející zvláštnosti rezortu obrany. Znění kodexu zveřejnit na intranetových a internetových stránkách ministerstva.	ST MO	NŘ SDK MO	31. března 2016 (nový vnitřní předpis)

1.2. Zajistit propagaci a aktivní prosazování kodexu, k čemuž vydat metodický pokyn s uvedením možných negativních situací a reakcí vedoucích pracovníků.	ST MO	VZPP MO	průběžně
1.3 Aktualizovat seznamy míst se zvýšeným rizikem vzniku korupce (míst důležitého významu) v souladu se vzorem uvedeným v Příloze č. 6 RIPP MO. Výslednou dokumentaci předat NŘ SDK MO prostřednictvím protikorupčního subportálu (www.korupce.army.cz).	V OC MO	NŘ SDK MO	dle potřeby, na základě OMDZ a min. k 31. prosinci kalendářního roku
1.4 Provádět dotazníková šetření u vybraných OC MO, zaměřená na vnímání korupce vlastními příslušníky a zaměstnanci. Zobecněné výsledky využít ke zlepšení řídicí práce a v případě potřeby k zaměření kontrolní činnosti.	NŘ SDK MO	V OC MO	minimálně 2x za období od schválení aktualizace RIPP MO do 15. srpna následujícího kalendářního roku
1.5 Zaslat NŘ SDK MO přehled protikorupčních aktivit realizovaných ve své působnosti (vyhodnocení úkolů a opatření stanovených RIPP MO a dalších přijatých dle působností) za období od 1. září 2015.	VZPP MO	NŘ SDK MO	vždy k 15. srpnu kalendářního roku
1.6 Uspořádat specializovaný seminář k problematice střetu zájmů v rezortu MO.	NŘ SDK MO	ST MO	po nabytí účinnosti novely zákona o střetu zájmů
1.7 Provozovat elektronickou a fyzickou schránku pro podávání oznámení o podezření ze spáchání protiprávního jednání ve služebním úřadu podle nařízení vlády č. 145/2015 Sb. a zobecněné výstupy předávat NŘ SDK MO.	ST MO ÚřOSKSOJ	NŘ SDK MO	průběžně
1.8 Prostřednictvím Univerzity obrany zabezpečit pravidelné protikorupční vzdělávání diverzifikované podle jednotlivých cílových skupin (vstupní vzdělávání a vzdělávání osob zastávajících systemizovaná místa s rizikem vzniku korupce).	ST MO	NŘ SDK MO V OC MO	průběžně
1.9 Pokračovat ve spolupráci s TI (česká a britská pobočka organizace), zejména zapojením do BII a podporou stávajících aktivit.	NŘ SDK MO	NŘ SOPS MO	průběžně

2. Transparentnost

Konkrétním cílem v této oblasti je odrazovat od korupčního jednání prostřednictvím zvyšování pravděpodobnosti jejího odhalení. Transparentnost především představuje další rozvoj aktivního zpřístupňování informací o nakládání s veřejnými prostředky a o struktuře a kompetencích při rozhodování organizace.

Zveřejňování informací o nakládání s veřejnými prostředky zahrnuje informace:

- o rozpočtu;
- vztahující se k výběru dodavatelů, k veřejným zakázkám (včetně malého rozsahu) a uzavřeným smlouvám a jejich dodatkům;
- o poskytovaných grantech a dotacích;
- o nakládání s majetkem státu.

2. 1. Popis současného stavu

V rámci struktury rezortu, která je zveřejněna na webových stránkách MO, jsou u každé součásti uvedeny informace ke svěřené působnosti a vykonávaným činnostem, včetně údaje, kdo za řízení dané součásti odpovídá.

MO je dle Vládní koncepce boje s korupcí na léta 2015 až 2017 (dále jen „Vládní koncepce“) i Akčního plánu boje s korupcí na rok 2015 (dále jen „Akční plán 2015“) povinno zveřejňovat *Vlastnickou politiku státu, Zveřejňování poradců a poradních orgánů a Zveřejňování nabídek prodeje a pronájmu majetku státu, Rezortní interní protikorupční program a Interní protikorupční programy* řízených organizací. Všechny požadované informace byly pravidelně zveřejňovány na internetových stránkách www.army.cz v záložce Povinné informace, od uvedení protikorupčního subportálu (www.korupce.army.cz) do provozu jsou soustředěny na této adrese.

Otevřený přístup demonstrovala Česká republika – MO opakovaným podstoupením hodnotícího procesu britské TI, který je podrobněji zmiňován v části 1.1.1.

Požadavek transparentnosti promítlo MO v roce 2015 i do své dotační politiky, když opětovně vypsal dotační program pro nestátní neziskové organizace pro rok 2016 *Podpora boje proti korupci v obranném sektoru. Cílem programu je zajistit veřejnou informovanost o korupci, sdílení protikorupčních odborných znalostí a spolupráci veřejného a soukromého sektoru.* Program je realizován prostřednictvím projektů nestátních neziskových organizací, které slouží k seznamování veřejnosti s charakterem a projevy korupce, s informacemi o případech s korupčním podtextem a s vazbou na rezort obrany, k posilování odmítavého postoje vůči korupčním praktikám, zvýšení informovanosti občanů o možnostech působení proti korupci a k posilování protikorupčního klimatu, s využitím informací z otevřených zdrojů.

2. 2 Navrhované kroky

Požadavek na otevřenost a transparentnost úřadu je mj. naplňován provozováním protikorupčního subportálu MO, kde jsou veškerá související data o protikorupčních aktivitách umístěna soustředěně a přehledně v uživatelsky přátelském prostředí, což zahrnuje i přímý přístup z hlavní stránky webu army.cz. Subportál obsahuje následující informace:

- Rezortní interní protikorupční program MO;
- povinně zveřejňované informace (úkoly a opatření vyplývající z Akčního plánu 2015);
- webový formulář pro podávání oznámení na podezření z korupce (PKL);
- stěžejní vnitřní předpisy (Etický kodex, RMO k provedení střetu zájmů apod.);

- fakta o rezortní dotační politice;
- podrobnosti ke spolupráci s nestátními neziskovými organizacemi;
- zahraniční protikorupční aktivity;
- odkazy na interní protikorupční programy subjektů zřízených nebo založených MO⁵, v souladu s usnesením vlády z 2. října 2013 č. 752, k RRIPP, ve znění pozdější změny.

Plnění úkolů a opatření Akčního plánu 2015 bude kontinuálně pokračovat v souladu s usměrňujícími pokyny z Mezirezortní koordinační skupiny pro boj s korupcí, případně od oddělení pro koordinaci boje s korupcí Úřadu vlády. K zefektivnění postupu rezortních gestorů jednotlivých úkolů budou pod vedením SDK MO organizovány ad hoc pracovní schůzky osob určených za jednotlivé VZPP MO a vybrané OC MO pro spolupráci s gestorem oblasti boje s korupcí.

Rezort obrany bude nadále pokračovat v zapojení do BII a finálně dořeší otázku i dalších možností podpory této iniciativy.

MO bude zvažovat vypsání dotačního programu *Podpora boje proti korupci v obranném sektoru* se shodným cílem i pro následující léta.

2.3 Úkoly

Číslo a popis úkolu	Gestor	Součinnost	Termín splnění
2.1 Provozovat komunikační a kontaktní platformu pro řízený styk se zástupci obranného a bezpečnostního průmyslu a dalšími zájemci o dodávky pro rezort MO – internetové stránky www.akvizice.army.cz .	NŘ SVA MO	NŘ SEM MO	trvale
2.2 Zveřejňovat na internetových stránkách www.army.cz nabídky prodeje a pronájmu majetku státu.	NŘ SEM MO	NŘ SDK MO	průběžně
2.3 Zveřejňovat na internetových stránkách www.army.cz poradce a poradní orgány působící v rezortu MO, včetně poradců a poradních orgánů právnických osob v působnosti MO.	NŘ SDK MO	VZPP MO	vždy k 15. únoru a 15. srpnu kalendářního roku
2.4 Zajistit zveřejňování informací o nakládání s majetkem ze strany právnických osob v působnosti MO na internetových stránkách těchto subjektů.	NŘ SPSŘO MO	NŘ SDK MO	průběžně

⁵ Příspěvkové organizace Vojenská lázeňská a rekreační zařízení, Armádní Servisní, Ústřední vojenská nemocnice – Vojenská fakultní nemocnice Praha, Ústav leteckého zdravotnictví Praha, Vojenská nemocnice Brno, Vojenská nemocnice Olomouc, Handball club DUKLA Praha, Volejbalový klub DUKLA Liberec, Vědecké a servisní pracoviště tělesné výchovy a sportu (CASRI), státní podniky VOP CZ, Letecké opravny Malešice Praha, Vojenské lesy a statky České republiky, Vojenský výzkumný ústav, Vojenský technický ústav.

2.5 Provozovat protikorupční subportál na adrese www.korupce.army.cz včetně správy, evidence a vyhodnocení podání přijatých prostřednictvím webového formuláře (PKL).	NŘ SDK MO	Ř AKIS MO (správa serveru)	průběžně
2.6 Zaslát ST MO podklady do centrální evidence o zařazení příslušníků rezortu (zaměstnanců a vojáků) do statutárních orgánů právnických osob.	V OC MO	ST MO NŘ SDK MO	30. listopadu 2015 (dále při změnách)
2.7 Vést evidenci o zařazení příslušníků rezortu do statutárních orgánů právnických osob.	ST MO	V OC MO	průběžně

3. Řízení korupčních rizik a monitoring kontrol

Konkrétním cílem této oblasti je nastavit účinné kontrolní mechanismy a zajistit efektivní odhalování korupčního jednání. Aktivní řízení korupčních rizik napomáhá identifikovat oblasti se zvýšeným korupčním potenciálem a prověřovat a posilovat existenci a funkčnost kontrolních mechanismů. Systém řízení korupčních rizik zahrnuje jejich identifikaci a ohodnocení ve všech činnostech rezortu, vytvoření katalogu korupčních rizik, stanovení způsobu jejich řízení a přijetí opatření ke snížení pravděpodobnosti či dopadu korupčních rizik.⁶

3.1 Popis současného stavu

První RIPP MO (ze dne 17. ledna 2014) stanovil všem vedoucím OC MO **povinnost indikovat nově vznikající zdroje a formy korupčního jednání, analyzovat je, průběžně aktualizovat konkrétní protikorupční organizační a technická opatření**, zejména vytípané činnosti spojené s rizikem korupce a k nim stanovená konkrétní opatření. Pro shodné adresáty byla zavedena povinnost vést seznam míst se zvýšeným rizikem vzniku korupce (tzv. míst důležitého významu), přehledy činností s reálným nebezpečím vzniku korupce a opatření k jejímu zamezení, včetně povinnosti aktualizovat a upřesňovat seznamy vždy na základě realizovaných organizačních, mobilizačních a dislokačních změn, v periodicitě minimálně jednou ročně. Tento úkol byl všemi povinnými subjekty splněn (podrobnosti ve Zprávě o RIPP MO ze dne 5. září 2014) a jako osvědčené opatření trvá.

Zcela specifickou oblastí, které je jako vysoce rizikové přikládána v členských státech NATO s progresivním přístupem k problematice boje s korupcí zvýšená pozornost, je činnost vojenských jednotek v zahraničních operacích⁷. K identifikaci korupčních rizik a přijetí opatření k jejich minimalizaci došlo i v souvislosti s působením AČR při nasazení v zahraničí. Tato oblast je také jednou z hodnocených oblastí v rámci shora odkazovaného mezinárodního hodnotícího procesu.

Jiný pohled na korupční rizika rezortu MO skýtá Government Defence Anti-Corruption Index (dále jen „Index“) zpracovaný podle metodologie britské pobočky

⁶ K podrobnostem viz důvodovou zprávu k RRIPP, část 3.

⁷ Propracované protikorupční postupy a opatření existují např. v Německu, Velké Británii či Švédsku.

organizace TI a aplikovaný při hodnocení, o němž bylo již pojednáno v části věnované *Vytváření a posilování protikorupčního klimatu*.

System řízení rizik je součástí řízení v rezortu obrany a obsahuje činnosti uskutečňované v procesu řízení rizik. Rizika se v něm identifikují, analyzují a hodnotí ve všech oblastech činnosti MO. Nedílnou součástí tohoto systému je i řízení rizik korupčních.

Co se monitoringu kontrol týče, pověření vedoucí zaměstnanci realizují v souladu se zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, předběžnou, průběžnou a následnou kontrolu operací, mezi nimiž mohou být operace vystavené zvýšenému riziku korupce. OIM SDK MO provádí kontroly zaměřené na riziko korupčního jednání, OIA MO zařazuje do plánu interních auditů na daný rok standardně audity zaměřené na protikorupční problematiku. Posuzování protikorupčního prostředí v auditované oblasti je nedílnou součástí všech auditů prováděných OIA MO.

V podmínkách rezortu MO je tak dlouhodobě nastaven způsob identifikace korupčních rizik ve všech činnostech rezortu, stejně jako přijímání opatření ke snížení pravděpodobnosti či dopadu těchto rizik. Odpovědnost za zpracování a správu katalogu korupčních rizik je v gesci SDK MO, totéž platí i pro řízení korupčních rizik.

3. 2 Navrhované kroky

Zachována je povinnost vedoucích OC MO vést a aktualizovat *Seznamy systemizovaných míst se zvýšeným rizikem vzniku korupce (míst důležitého významu)* a *Seznamy korupčních rizik a opatření k jejich minimalizaci*. Vedoucí OC MO budou mít i nadále po aktualizaci seznamů povinnost a zavést vlastní průběžné monitorovací aktivity, vzejde-li z hodnocení korupčních rizik potřeba.

K objektivizaci hodnocení, provedeného vedoucími OC MO, budou tito povinni zohledňovat auditní zjištění OIA MO, Index a kontrolní zjištění OIM SDK MO.

V rámci řízení korupčních rizik bude gestorem BsK (SDK MO) dále ověřována a případně upravena již existující přechodná metodika, v souladu s postupným plněním RMO č. 20/2015 Věstníku Řízení rizik v rezortu Ministerstva obrany.

Kontrolní činnost zaměřenou na plnění stanovených úkolů, včetně způsobu plnění přijatých opatření, zabezpečí SDK MO cílenou kontrolou.

3. 3 Úkoly

Číslo a popis úkolu	Gestor	Součinnost	Termín splnění
3.1 V rámci prováděných interních auditů posuzovat protikorupční prostředí v auditované oblasti, prověřovat plnění úkolů RIPP MO a provádět analýzu (procesu, systému či jejich částí) zaměřenou na identifikaci korupčních rizik. S vybranými výsledky zpráv o zjištěních seznámit NŘ SDK MO (zaslat výpis, za oblast BsK, z dokumentu „Výsledky interního auditu resortu MO za příslušný kalendářní rok“).	Ř OIA MO	NŘ SDK MO	průběžně do konce února za předchozí kalendářní rok

<p>3.2 Provést kontrolu plnění protikorupčních opatření přijatých ke snížení korupčních rizik identifikovaných ve vlastní působnosti. O předmětu, průběhu a výsledcích kontroly pořídít a zaevidovat zápis, obsahující rovněž údaje o složení kontrolního orgánu, hlavních prověřovaných oblastech, označení kontrolovaného OC MO, dobu provedení kontroly a odůvodnění kontrolních zjištění. Kopii (výpis z obsahu zápisu týkajícího se BsK) zaslat na vědomí prostřednictvím PKS (www.korupce.army.cz) NŘ SDK MO.</p>	<p>VZPP MO</p>	<p>NŘ SDK MO</p>	<p>minimálně 1x za období od schválení aktualizace RIPP MO do 15. srpna následujícího kalendářního roku</p>
<p>3.3 Aktualizovat <i>Seznamy korupčních rizik a opatření k jejich minimalizaci</i> v souladu se vzorem uvedeným v Příloze č. 7 RIPP MO. Platnou verzi předat NŘ SDK MO prostřednictvím PKS (www.korupce.army.cz).</p>	<p>V OC MO</p>	<p>NŘ SDK MO</p>	<p>dle potřeby, na základě OMDZ a min. k 31. prosinci kalendářního roku</p>

4. Postupy při podezření na korupci

Konkrétním cílem v této oblasti je minimalizovat ztráty způsobené korupčním jednáním a zabránit opakování obdobného korupčního scénáře. RRIPP zároveň zdůrazňuje potřebu bezodkladné reakce na podezření na korupční jednání, jež zvyšuje pravděpodobnost jeho úspěšného odhalení. Důkladnou analýzu příčin vzniku korupčního jednání pak RRIPP považuje za zásadní pro posílení preventivních mechanismů, které sníží riziko opakovaného výskytu korupce.

Oblast postupů při podezření na korupci se úzce váže na dílčí oblasti *Systém pro oznámení podezření na korupci* a *Ochrana oznamovatelů*. Je specifikována do dvou částí: *Postupy při prošetřování podezření na korupci* a *Nápravná opatření*. Dle RRIPP by „*zpracování a následné naplňování této oblasti rezortního interního protikorupčního programu mělo vést k takovým systémově zabezpečeným postupům ústředního správního úřadu, které minimalizují případné škody vzniklé výskytem korupce – rychlost a standardizace reakce na zjištěné skutečnosti, důkladná objektivní analýza příčin, způsobů realizace a následků zjištěných skutečností, náprava a prevence.*“⁸.

4.1 Popis současného stavu

Tzv. prošetřování, které má za cíl shromáždit fakta k posouzení podezření z porušení zákona a případně stanovit další kroky, ukáží-li se tato podezření důvodnými, je aktuálně upraveno nastavením procesu pro vnitřní kontrolu a vyřizování petic a stížností [RMO č. 40/2014 Věstníku Kontrola v rezortu ministerstva obrany a RMO č. 41/2014 Věstníku Vyřizování petic a stížností rezortu Ministerstva obrany (petiční a stížnostní řád)].

Nápravnými opatřeními RRIPP rozumí *úpravu vnitřních předpisů, přijímání disciplinárních opatření a řešení vzniklých škod*. V této souvislosti je možno zmínit povinnost vedoucích zaměstnanců dodržovat stanovená pravidla pro vydávání řídicích aktů ministerstva a zabezpečovat soulad řídicích aktů ministerstva v jejich působnosti s platnou právní úpravou

⁸ Blíže viz důvodovou zprávu k RRIPP.

po celou dobu jejich účinnosti. Dále platí, že kontrola plnění úkolů ministerstva je založena zejména na základních povinnostech vedoucích zaměstnanců a zdůrazňována je též povinnost důsledně odstraňovat zjištěné nedostatky a zabezpečit, aby nedocházelo k porušování pracovní (služební) kázně, jakož i uplatňovat nároky na náhradu škody.

Vnitřní kontrolní řád ukládá vedoucímu kontrolovaného útvaru mimo jiné povinnost využívat kontrolní zjištění k odstranění příčin nedostatků, ke zvýšení účinnosti ochrany lidských práv, k efektivnímu, účelnému a hospodárnému využívání veřejných prostředků, posilování právního vědomí na svém stupni i u podřízených, k personální práci a k vyvození důsledků ze zjištěných nedostatků. Součástí protokolu o kontrolních zjištěních je odůvodnění, v němž jsou uváděna porušená ustanovení právních a vnitřních předpisů, příčiny zjištěných nedostatků a odpovědnost za ně. Dalším souvisejícím ustanovením je čl. 32 tohoto rozkazu, podle něhož, „zjistí-li kontrolní orgán potřebu výkladu, změny nebo zrušení vnitřního předpisu, upozorní na tuto skutečnost nařizujícího funkcionáře“. Ten po posouzení požádá o potřebná opatření služební orgán, jenž dotčený vnitřní předpis vydal nebo je oprávněn jej vykládat. Uvedená ustanovení se přiměřeně použijí i na vyřizování petic a stížností.

Postupy při řešení škod, zjištěných při vyřizování stížnosti nebo kontrole nařízené v souvislosti s podezřením na korupci, jsou komplexně upraveny v RMO č. 47/2013 Věstníku Předcházení škodám a řešení škod na majetku státu v působnosti MO.

4.2 Navrhované kroky

Z provedeného posouzení současného stavu vyplývá, že požadavky RRIPP v dané oblasti naplňuje MO stávajícími předpisy.

Je navrhováno ponechat i nadále úkoly k prošetření příčin vzniku korupce a informování zaměstnanců a příslušníků rezortu o krocích, které byly v souvislosti s potvrzeným⁹ korupčním jednáním podniknuty (včetně vyvození odpovědnosti a náhrady škody).

4.3 Úkoly

Číslo a popis úkolu	Gestor	Součinnost	Termín splnění
4.1 Informovat NŘ SDK MO o podnětech (stížnostech) s podezřením na korupční jednání, které byly podány V OC MO (nebo jeho podřízeným vedoucím zaměstnancům) a které nebyly oznámeny příslušným orgánům (VP, PČR, st. zástupci) jako podezření ze spáchání trestného činu. Informaci se závěrem jak byl podnět vyřízen (způsob, výsledek), bez uvedení osobních údajů, zaslat prostřednictvím PKS (www.korupce.army.cz).	V OC MO	NŘ SDK MO	bezodkladně po vyřízení podnětu
4.2 V případě potvrzeného korupčního jednání provést analýzu příčin vzniku korupce a příp. upozornit na možnost existence obdobného rizika i jinde v rezortu MO, případně navrhnout posílení kontrolních mechanismů k prevenci a detekci obdobných jednání v budoucnu.	V OC MO	NŘ SDK MO	průběžně

⁹ S ohledem na presumpci nevinny vázáno na pravomocné rozhodnutí soudu.

4.3 Informovat rezortní veřejnost o potvrzeném případě korupčního jednání a krocích, které byly v souvislosti s ním podniknuty.	NŘ SDK MO	V OC MO ST MO Ř AP AČR	dle potřeby
---	--------------	------------------------------	-------------

5. Vyhodnocování interního protikorupčního programu

Cílem této části je dle RRIPP „zdokonalovat interní protikorupční program a umožnit koordinaci protikorupčních aktivit napříč rezorty“.

Oblast vyhodnocování rezortního interního protikorupčního programu je specifikována do dvou dílčích a jedné výsledné části: *vyhodnocování interního protikorupčního programu, roční zprávy o rezortním interním protikorupčním programu a aktualizace rezortního interního protikorupčního programu*. Termíny pro plnění úkolů vztahujících se k této oblasti jsou dány bodem 6.2.1. Strategie v aktuálním znění a dalšími dokumenty vlády.

5.1 Popis současného stavu

Vyhodnocování stavu boje s korupcí obecně je v rezortu MO prováděno ve více rovinách.

K pravidelnému vyhodnocení dochází v souvislosti s plněním RMO č. 66/2012 Věstníku Plánování činnosti a rozvoje v rezortu MO, souhrnná informace o stavu v oblasti je součástí *Zprávy o činnosti SDK MO* (dříve IMO) za příslušný kalendářní rok a zpracováním *Zprávy o RIPP*. Vybrané dokumenty jsou zveřejňovány gestorem BSK na webových stránkách MO a vnitřní síti.

Celková vyhodnocení za rezort jsou zpracovávána s využitím příspěvků zpracovaných a předaných gestorovi za působnosti jednotlivých VZPP MO.

5.2 Navrhované kroky

Rezortní interní protikorupční program bude nadále vyhodnocován SDK MO, formou *Zprávy o RIPP MO*

- ve všech částech co do včasnosti a účinnosti přijatých opatření;
- v termínech stanovených tímto programem, popř. upřesněných vládou (oddělením boje s korupcí úřadu vlády);

Zpráva o RIPP bude zpracovávána v součinnosti s vedoucími zaměstnanci přímo podřízenými ministru obrany (viz úkol 1.5), strukturovaná dle obsahu tohoto programu (RIPP MO):

- s hodnocením stavu implementace protikorupčních opatření;
- úrovně protikorupčního vzdělávání (systém a rozsah školení);
- a hodnocením účinnosti RIPP MO. Přílohou Zprávy bude obsah katalogu detekovaných a ohodnocených korupčních rizik a počet identifikovaných podezření na korupční jednání a výsledky jejich prověření.

5.3 Úkoly

Číslo a popis úkolu	Gestor	Součinnost	Termín splnění
5.1 Vyhodnotit <i>Rezortní interní protikorupční program</i> z hlediska kvality a včasnosti plnění stanovených úkolů a celkové aktuálnosti. Navrhnout potřebné změny.	NŘ SDK MO	VZPP MO	31. srpna 2016
5.2 Zpracovat <i>Zprávu o Rezortním interním protikorupčním programu MO</i> a předložit ji ke schválení ministru obrany.	NŘ SDK MO	VZPP MO	15. září 2016
5.3 Po schválení <i>Zprávy o Rezortním interním protikorupčním programu MO</i> ministrem obrany zabezpečit aktualizaci <i>Rezortního interního protikorupčního programu MO</i> .	NŘ SDK MO	VZPP MO	bezodkladně
5.4 Zveřejnit aktuální znění <i>Rezortního interního protikorupčního programu MO</i> na stránkách www.army.cz .	NŘ SDK MO	Ř AKIS	30. září 2016

Závěr

Tento *Rezortní interní protikorupční program MO* nabývá účinnosti **dnem podpisu ministrem obrany**. Týmž dnem pozbývá platnosti RIPP MO ze dne 17. ledna 2014, čj. 155/2014-1140 a *Zpráva o RIPP MO* ze dne 5. září 2014 čj. 1556-100/2014-1140.

Přílohy

Číslo přílohy	Název	Počet listů
1	Použité zkratky	1
2	Výklad stěžejních pojmů	2
3	Indikátory korupčního jednání	1
4	Protikorupční desatero	1
5	IPP řízených organizací	1
6	Vzor seznamu systemizovaných míst se zvýšeným rizikem vzniku korupce (míst důležitého významu)	1
7	Vzor seznamu korupčních rizik a opatření k jejich minimalizaci	1

POUŽITÉ ZKRATKY

Zkratka	Rozeepsaný název
AČR	Armáda České republiky
AKIS	Agentura komunikačních a informačních systémů
BII	Building Integrity Initiative
IMO	Inspekce ministra obrany
NŘ SDK MO	Náměstek pro řízení sekce dozoru a kontroly Ministerstva obrany
NŘ SEM MO	Náměstek pro řízení sekce ekonomické a majetkové Ministerstva obrany
NŘ SOPS MO	Náměstek pro řízení sekce obranné politiky a strategie Ministerstva obrany
NŘ SVA MO	Náměstek pro řízení sekce vyzbrojování a akvizice Ministerstva obrany
N MV	Náměstek ministra vnitra
OC MO	Organizační celky Ministerstva obrany
OIA MO	Odbor interního auditu Ministerstva obrany
OIM SDK MO	Odbor inspekce ministra sekce dozoru a kontroly Ministerstva obrany
OŘ MO	Organizační řád Ministerstva obrany
PKL	Protikorupční linka (korupce@army.cz)
PKS	Protikorupční subportál (www.korupce.army.cz)
RIPP MO	Rezortní interní protikorupční program MO
RRIPP	Rámcový rezortní interní protikorupční program
RMO	Rozkaz ministra obrany (druh vnitřního předpisu)
Ř AKIS	Ředitel Agentury komunikačních a informačních systémů
Ř AP AČR	Ředitel Agentury personalistiky Armády České republiky
Ř OIA MO	Ředitel odboru interního auditu Ministerstva obrany
SDK MO	Sekce dozoru a kontroly Ministerstva obrany
ST MO	Státní tajemník v Ministerstvu obrany
TI	Transparency International
UO Brno	Univerzita obrany Brno
ÚřOSKSOJ	Úřad pro obrannou standardizaci, katalogizaci a státní ověřování jakosti

Zkratka	Rozeepsaný název
VS	Velitelské shromáždění Armády České republiky
VZPP MO	Vedoucí zaměstnanci přímo podřízení ministři obrany
ZSS	Zákon o státní službě

VÝKLAD STĚŽEJNÍCH POJMŮ

Pojem korupce

Podle RRIPP lze korupci „... charakterizovat jako vztah dvou stran (příčemž i v tomto smluvním vztahu platí, že na jedné straně může být více subjektů), ve kterém jedna strana poruší své povinnosti, především pak zneužije určitou pravomoc (zneužití pravomoci v sobě zahrnuje též zneužití postavení), za což získá neoprávněné zvýhodnění pro sebe nebo jiného, a to z vlastního podnětu nebo z podnětu jiné osoby, přičemž i druhá strana získá určité neoprávněné zvýhodnění pro sebe nebo jiného, a mezi porušením povinnosti a neoprávněným zvýhodněním je souvislost (spojitost).

Korupce je v prostředí veřejné správy České republiky zpravidla vnímána jako úplatkářství, resp. jev, který otevírá dveře úřednických kanceláří a zajišťuje nebo urychluje vyřizování záležitostí.

Ve skutečnosti se však jedná o mnohem širší negativní společenský jev, který postihuje řadu oblastí výkonu veřejné správy a způsobuje společnosti nemalé ekonomické ztráty. I když neexistuje jediná obecně platná definice pojmu korupce, v odborné literatuře a v běžné mezinárodní praxi se definice korupce používají, zpravidla v kontextu s prostředím a s předmětem, o němž se pojednává.“

Korupce jako negativní společenský jev je charakterizována vysokou mírou latence (skrytosti), danou vlastním charakterem tohoto jednání: na rozdíl například od násilných trestných činů nemá žádná ze stran korupčního vztahu zájem na odhalení tohoto trestného jednání, a proto jsou obě strany motivovány spolupůsobit při zakrývání této trestné činnosti. Často jediným indikátorem tohoto jednání jsou vnější projevy, varovné signály. Jejich názorný přehled je uveden v Příloze č. 3.

Typy korupce

Korupční jednání je možno podle některých zdrojů¹ dělit na korupci drobnou (nebo také „administrativní“) a korupci velkou („politickou“) spojenou s rozkrádáním a zneužíváním veřejných prostředků. Rozdíly mezi těmito druhy korupce shrnuje následující tabulka:

Charakteristika	Drobná korupce („administrativní“)	Velká korupce („politická“)
Vztah podpláceného a podplácejícího	Situační charakter	Systémová, připravovaná, dlouhodobá aktivita
Objem prostředků, kterých se korupce týká	Malé prostředky, většinou peníze v hotovosti	Velké prostředky
Finanční převody	Fyzický převod nebo předání peněz	Finanční prostředky putují složitou cestou, může se jednat o směnu různých druhů statků

¹ Strategie, str. 7.

Míra organizovanosti	Netvoří se sítě, utajení relativně malé	K realizaci nutná síť společenských vztahů
Detekce běžnými kontrolními metodami	Porušení pravidel snadno dohledatelné	Porušení pravidel těžko dohledatelné; nemusí být přítomno
Odhalování a vyšetřování	Nasazení operativní techniky je efektivní, vyšetřování jednoduché; problém je množství případů	Velmi složité, nutná spolupráce různých orgánů, často lze stíhat pouze dílčí část organizované korupce

Korupce a trestní právo

Třebaže pojem korupce český právní řád nedefinuje, lze podle některých zdrojů² mezi korupční trestné činy ve smyslu zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, řadit zejména

„přijetí úplatku (§ 331), podplacení (§ 332), nepřímé úplatkářství (§ 333), pletichy v insolvenčním řízení (§ 226), porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže [§ 248 odst. 1 písm. e)], sjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě (§ 256 odst. 1 a 3), pletichy při zadání veřejné zakázky a při veřejné soutěži [§ 257 odst. 1 písm. b) a c)], nebo pletichy při veřejné dražbě [§ 258 odst. 1 písm. b) a c)]...

K trestným činům, které mají znaky korupčního chování v určitých zvláštních situacích, lze řadit také například trestné činy porušení povinnosti při správě cizího majetku (§ 220 a § 221) a zneužití informace a postavení v obchodním styku (§ 255). Strategie vlády proti korupci na období let 2011 a 2012 kromě přijetí úplatku, podplacení a nepřímého úplatkářství blíže uváděla i trestné činy s korupcí úzce související, a to zneužití pravomoci úřední osoby (§ 329) a maření úkolů úřední osoby z nedbalosti (§ 330)³.“

Korupční riziko

Korupčním rizikem se zpravidla rozumí možnost, že dojde ke korupčnímu jednání s negativními dopady do sféry organizace.

Korupční rizika je třeba v procesu hodnocení rizik korupčního jednání nejprve identifikovat a následně posoudit z hlediska pravděpodobnosti a dopadu. Zjistí se tak míra významnosti inherentního korupčního rizika.

Míra významnosti zbytkového (reziduálního) rizika se pak zjistí na základě posouzení účinnosti stávajících kontrol při zmírňování inherentního korupčního rizika.

Boj s korupcí

Podle některých zdrojů⁴ lze boj proti korupci jako negativnímu společenskému fenoménu chápat jako

² Strategie, str. 7-8.

³ Ze shora uvedené definice nicméně vyplývá, že korupční nedbalostní trestný čin je jen těžko myslitelný. Vždy půjde ve vztahu k zavinění přinejmenším o nepřímý úmysl.

⁴ ZEMANOVIČOVÁ, D.: Protikorupční strategie. In Transparentná miestna samospráva. Transparency International – Slovensko, Bratislava 2004, str.18.

„aktivní činnost, jejímž cílem je pohyb určitého systému z jednoho bodu do druhého, přičemž mezi těmito body je rozdíl právě v rozsahu korupce ve fungování tohoto systému. Tento systémový pohyb lze pak vyvolat tím, že se změní poměr mezi možným prospěchem z korupčního jednání a rizikem z toho, že bude toto jednání odhaleno a sankcionováno.“

„Protikorupční strategie je [pak] souhrnem nástrojů a procesů, které umožňují dostat se z jednoho bodu korupční rovnováhy do jiného rovnovážného bodu s nižším rozsahem korupce.“

Střet zájmů

Velmi často se v souvislosti s korupcí hovoří o střetu zájmů. Zájmy se v tomto kontextu rozumí

- na jedné straně zájmy osobní (soukromé), přičemž osobním zájmem je takový zájem, který přináší subjektu tohoto zájmu osobní výhodu nebo zamezuje vzniku případného snížení majetkového nebo jiného prospěchu⁵ a
- na druhé straně zájmy, které jsou subjekty těchto osobních zájmů povinny z titulu svého postavení nebo funkce prosazovat nebo hájit.

Střet zájmů zahrnuje mimo jiné situace, kdy

- zaměstnanci⁶ organizace, jejich osoby blízké či lidé, s nimiž mají zaměstnanci organizace jiný typ osobního vztahu (jako např. přátelé) vykonávají práci pro subjekt či mají jiný osobní (např. obchodní) zájem na subjektu, který je klientem či dodavatelem organizace nebo který se jiným způsobem účastní obchodních vztahů s touto organizací (dále jen „třetí strana“) nebo
- zaměstnanci organizace mají jiný osobní zájem, který ovlivňuje plnění jejich úkolů vyplývajících z práce v organizaci.

Skutečnost, že existuje možný střet zájmů, automaticky nevylučuje třetí stranu ze vztahů k organizaci. Dojde-li ovšem ke střetu veřejného zájmu se zájmem osobním, nesmí subjekt těchto zájmů upřednostňovat svůj osobní zájem před zájmy, které je povinen prosazovat a hájit⁷. Současně ovšem musí být z dané situace zjevné, že tato třetí strana nezískala v důsledku svého vztahu se zaměstnanci organizace jakoukoliv výhodu.

Z tohoto důvodu se pro situace, kdy hrozí střet zájmů, stanoví zpravidla následující postupy:

- Dotčení zaměstnanci jsou povinni v maximální možné míře povolené zákonem hlásit svým nadřízeným situace vedoucí ke vzniku skutečného či domnělého střetu zájmů;
- Nadřízení dotčených zaměstnanců pak odpovídají za vyřešení skutečného či domnělého střetu zájmů.
- Osoba, která je ve střetu zájmů, se nesmí účastnit nebo být jiným způsobem zapojena do rozhodování, kterého se střet zájmů týká.
- Vyřešení střetu zájmů musí být řádně zdokumentováno.

⁵ Viz např. § 3 odst. 1 věta druhá zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů.

⁶ Zahrnuje též osoby v jiném než pracovněprávním postavení k organizaci.

⁷ Viz § 3 odst. 1 věta první zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů.

INDIKÁTORY KORUPČNÍHO JEDNÁNÍ¹

Indikátory jsou náznaky a varovné signály. Jejich vyšší přítomnost není ještě žádným důkazem, ale měla by vést ke zvýšené pozornosti spolupracovníků a vedoucích zaměstnanců.

Obecné varovné signály

- nákladný životní styl osob, které se podílejí na daném procesu;
- vedlejší zaměstnání bez příslušného souhlasu nebo oznámení;
- odmítání kariérního postupu mimo stávající pracovní (služební) zařazení, odpor proti změně úloh nebo přeložení, zvláště pokud jsou spojeny se zlepšením nebo alespoň s vyhlídkou na zlepšení platu;
- trávení příliš mnoho času v práci, odmítání dovolené;
- narůstající uzavřenost, náhlé změny chování vůči kolegům a nadřízeným;
- klesající identifikace s nadřízenými a úkoly;
- obcházení nebo „přehlížení“ předpisů; vzrůstající počet „malých nepravidelností“; odchylky od transakčních a operačních postupů a jejich následné dokumentace;
- nereagování na podezřelé momenty a události nebo tolerance protiprávního jednání;
- sociální problémy, osobní slabosti (závislost na alkoholu, drogách, gamblerství);
- časté osobní kontakty mezi zaměstnancem a protistranou, jíž se rozhodovací činnost týká;
- návštěvy protistran pouze tehdy, pokud je přítomný „jejich“ zaměstnanec oddělení;
- chybějící konflikty s protistranami tam, kde obvykle vznikají;
- kamarádský tón nebo nápadné ustupování při jednání s protistranou;
- jiné jednání vycházející vstříc protistranám;
- pohostinnost od třetích osob (zvláštní podmínky při nákupu, poukazy do restaurací a obchodů, pozvání na soukromé nebo obchodní akce obchodních partnerů);
- chybějící kontrola na místech, kde existuje riziko korupčního jednání;
- opakovaná podání směřující na konkrétní osoby;
- ústní dohody namísto písemných ujednání, chybějící auditní stopa dokládající postup ve věci;
- koncentrace úkolů na jednu osobu;
- nedostatečná transparentnost.

Vrchnostenské rozhodování

- neúplná dokumentace k případu, ztráty dokumentů ze spisu;
- nevyloučení z rozhodování, přestože je k tomu zjevný důvod;
- rozdílné posouzení věci a rozhodnutí u různých účastníků při řízeních, která se týkají stejné podstaty;
- neobvyklá rozhodnutí bez pochopitelného nebo jasného odůvodnění;
- udělení povolení bez toho, aby zájemce obdržel související povolení nebo souhlasy;
- rozhodnutí, která jsou přijata v nestandardně krátkém čase;

¹ S využitím *Sičáková, E. – Zemanovičová, D.: Konflikt zájmov, etika a etický kódex vo verejnej správe. TIS. Bratislava 2000*, poznatků vídeňského magistrátu a zkušeností poskytovatele služby v rámci KA 05 projektu *Efektivní vnitřní kontrola v rezortu MO – Snižování korupčních rizik. Výčet je příkladný.*

- pokus ovlivňovat rozhodnutí, která nepatří do působnosti dotčeného a při kterých jsou dotčeny důležité zájmy třetích stran;
- zneužívání práva v neprospěch adresáta rozhodnutí s cílem vynutit si úplatek za standardní postup.

Veřejné zakázky

- předmětem zakázky je zjevně nepotřebná dodávka;
- chybí průzkum trhu, z něhož by vyplynula předběžná cena zakázky a okruh relevantních dodavatelů;
- chybí předběžný rozpočet zakázky;
- rozdělování zakázek na dílčí plnění s cílem obejít schvalovací proces nebo povinnost uskutečnit zadávací řízení;
- využívání typů řízení, které z povahy věci omezují otevřenou soutěž, není-li to v daném případě důvodné;
- kvalifikační kritéria obsahují podmínky, které vylučují relevantní soutěžitele;
- hodnotící kritéria umožňují nepřezkoumatelné hodnocení;
- neobvyklé charakteristiky nabídek (kulaté částky, nabídkové ceny jen nepatrně odlišné od předpokládané ceny, nabídkové ceny velmi podobné, případně výrazně odlišné – vztaženo k předmětu plnění);
- vítězná nabídka je vyšší než interní odhad ceny, pokud takový odhad existuje, nebo tržní cenová úroveň;
- celkový nárůst cen nákupů;
- neúspěšní uchazeči se posléze účastní plnění jako subdodavatelé;
- uchazeči bez historie, případně s neprůhlednou vlastnickou strukturou (akcie na majitele);
- vztah osob, které se podílejí na zadání zakázky, nebo osob jim blízkých k uchazečům;
- „rotace“ dodavatelů při plnění zakázek;
- jeden uchazeč získává většinu zakázek;
- uzavření dlouhodobých smluv bez transparentního výběru za nevýhodných podmínek;
- nesoulad mezi skladovými příjemkami, dodacími listy, fakturací, smlouvou nebo objednávkou, vítěznou nabídkou a zadávacími podmínkami;
- značné nebo opakované překročení předpokládané hodnoty smlouvy, vícepráce;
- akceptace plnění, které kvalitou nebo množstvím neodpovídá smlouvě (neuplatňování reklamací a smluvních pokut);
- opakované závady dodávek, vysoké náklady na opravy;
- chybějící doklady k zakázkám.

Nakládání s majetkem státu

- předmětem prodeje nebo pronájmu je zjevně potřebný majetek;
- přijetí nabídky po termínu; tento uchazeč vítězí;
- neobvyklé charakteristiky nabídek (kulaté částky, nabídkové ceny jen nepatrně odlišné od předpokládané ceny, nabídkové ceny velmi podobné, případně výrazně odlišné – vztaženo k předmětu dispozice);
- vítězná nabídka je nižší než cenový odhad, pokud takový odhad existuje;
- celkový pokles výnosů z prodeje;
- uchazeči bez podnikatelské historie, případně s neprůhlednou vlastnickou strukturou (akcie na majitele);
- vztah osob podílejících se na prodeji k uchazečům;
- další prodej majetku na třetí stranu, která se původní soutěže neúčastnila;
- jeden nabyvatel získává většinu majetku;
- nesoulad mezi fakturací, smlouvou, vítěznou nabídkou a podmínkami soutěže.

PROTIKORUPČNÍ DESATERO ZAMĚSTNANCŮ A PŘÍSLUŠNÍKŮ MO

1. V boji s korupcí začněte sám u sebe. V životě se můžete dostat do situace, kdy nebezpečí korupce budete těžko odolávat. Začněte v boji proti korupci u sebe tím, že zhodnotíte své slabé stránky a možné situace, se kterými se při plnění pracovních a služebních úkolů můžete setkat.

2. Předcházejte možnosti vzniku korupčního vztahu svým chováním a jednáním. Při kontaktech s druhými osobami vytvořte taktně ale zřetelně takové poměry a pravidla jednání, ze kterých by mělo být zřejmé, že jakýkoliv pokus o korupci odrazíte. Způsob, jak toho dosáhnete, záleží na Vaší osobnosti a nedá se předepsat.

3. Jestliže se domníváte, že Vás bude někdo žádat o upřednostňování v rozporu s Vaší působností, přizvěte k takovému jednání svého kolegu jako svědka (v souladu s principem vícerych očí).

4. Pokusy o korupci okamžitě odraďte a neprodleně je oznamujte příslušným orgánům (svým nadřízeným nebo orgánům VP). Takový postup Vám jednak pomůže, abyste se vyhnul jakémukoli podezření z korupce, a jednak to umožní zahájení právních postupů proti tomu, kdo úplatek nabízí nebo žádá. Oznámením korupce rovněž chráníte své kolegy, na které by se mohla uvedená osoba obrátit, když neuspěla u Vás.

5. Pracujte tak, aby Vaše práce mohla být kdykoliv překontrolována. Vaše pracovní postupy by měly být natolik transparentní, aby Váš kolega mohl kdykoli ve Vaší práci pokračovat. Neved'te vedlejší spisy, abyste předem vyloučil dojem nepoctivosti.

6. Přísně oddělujte služební a soukromý život. Pokud dojdete k závěru, že při plnění konkrétního služebního úkolu dochází ke kolizi mezi Vašimi služebními nebo pracovními povinnostmi a Vašimi soukromými zájmy, uvědomte o tom svého nadřízeného.

7. Jako nadřízení zaměstnanců dbejte na vytváření takových pracovních podmínek pro své zaměstnance, kde by bylo riziko korupce co nejvíce omezeno. Pokud se na Vás zaměstnanec obrátí s informací, že při plnění konkrétního úkolu dochází ke střetu zájmu nebo nebezpečí jeho podjatosti, ihned na to reagujte a rozhodněte kupříkladu tak, že takového zaměstnance uvolníte z plnění úkolu.

8. Podporujte své pracoviště při odhalování a objasňování korupce. Oznamujte případy korupce u svých kolegů, pokud k tomu máte nezpochybnitelné informace. Nesmí však dojít k tomu, aby Vaši kolegové byli podzříváni, aniž by pro to existoval konkrétní důvod. Při tom můžete využít protikorupční linku na adrese korupce@army.cz.

9. Přemýšlejte o rizicích korupce na Vašem pracovišti a navrhněte svému zaměstnavateli přijetí potřebných opatření. Své návrhy můžete rovněž zasílat na adresu korupce@army.cz. Oznamujte i případy správného postupu v boji proti korupci, které budou zveřejňovány na webových stránkách IMO v intranetu MO.

10. Nechte se vyškolit a rozšiřujte své znalosti k tématu prevence korupce. Využijte nabídky zaměstnavatele na školení a další vzdělávání o existujících formách korupce, nebezpečných situacích, preventivních opatřeních, trestněprávních, jakož i služebně a pracovněprávních důsledcích korupce.

INTERNÍ PROTİKORUPČNÍ PROGRAMY ŘÍZENÝCH ORGANIZACÍ

CASRI, Praha

http://www.casri.cz/downloads/Protikorupcni_program_CASRI.pdf

Volejbalový klub Dukla, Liberec

<http://www.vkdukla.cz/files/protikorupcni-program-vk.pdf>

Handball Club Dukla, Praha

<http://hcduklapraha.cz/wp-content/uploads/2012/08/Program.pdf>

Volareza, p. o. Praha

<http://www.vlrz.cz/soubory/informace/protikorupcni-program-VLRZ.pdf>

ÚVN, Praha

http://www.uvn.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=3221&Itemid=1608&language=cs

Vojenská nemocnice, Brno

<http://www.vnbrno.cz/korupce.htm>

Vojenská nemocnice, Olomouc

<http://www.vnol.cz/index.php/cs/ke-stazeni/category/7-interni-protikorupcni-program-vojenske-nemocnice-olomouc>

Ústav leteckého zdravotnictví, Praha

<http://www.ulz.cz/cz/ippulz/o-nas/ipp>

VOP s. p. , Šenov u Nového Jičína

[http://www.vop.cz/images/file/PROTIKORUP%C4%8CN%C3%8D%20PROGRAM%20VOP%20CZ\(1\).pdf](http://www.vop.cz/images/file/PROTIKORUP%C4%8CN%C3%8D%20PROGRAM%20VOP%20CZ(1).pdf)

LOM s. p., Praha

<http://static.lompraha.upgates.com/q/q54e1c45bf1926-protikorupcni-program-2015.pdf>

Vojenský technický ústav, Praha

<http://static.lompraha.updates.com/q/q54e1c45bf1926-protikorupeni-program-2015.pdf>

Vojenský výzkumný ústav, Brno

<http://www.vvubrno.cz/userstorage/files/pdf/protikorupeni-program.pdf>

Vojenské lesy a statky, Praha

<http://www.vls.cz/o-podniku/protikorupeni-program>

Armádní Servisní, příspěvková organizace

<https://www.as-po.cz/protikorupeni-program>

Otisk razítka útvaru

**SEZNAM SYSTEMIZOVANÝCH MÍST
SE ZVÝŠENÝM RIZIKEM VZNIKU KORUPCE
(MÍST DŮLEŽITÉHO VÝZNAMU)**

Název organizačního článku	Název místa důležitého významu	Počet míst
Ředitelství	Ředitel odboru	
Oddělení	Zástupce ředitele-vedoucí oddělení	
	Referent (právník)	4x
Křídlo	Velitel křídla	
	Velitel letky	
	Technik	2x
Oddělení	Vedoucí oddělení	
	Referent (právník)	2x
Celkem		13

SEZNAM KORUPČNÍCH RIZIK A OPATŘENÍ K JEJICH MINIMALIZACI

Riziková oblast	Riziko	Opatření k minimalizaci rizika	Pravděpodobnost výskytu rizika	Míra dopadu rizika	Významnost rizika
Zadávání veřejných zakázek	Upřednostňování účastníků výběrového řízení	Stanovení transparentních výběrových kritérií, eliminace osobního styku s žadatelem, zvýšená kontrola...	X	Y	X × Y
Kontrolní činnost	Ovlivnění výsledku kontrol	Vícečetenné složení kontrolní komise, eliminace střetu zájmů, kolektivní posouzení oprávněného prostředku...	X	Y	X × Y
Nakládání s majetkem státu	Odprodej majetku za podmínek nevhodných pro rezort, vyhodných pro třetí stranu	Jasně vymezení odpovědnosti, víceetapňové rozhodování, zvýšená kontrola...	X	Y	X × Y
Poskytování dotací	Ovlivnění způsobu vyřízení žádosti	Zvětšení kompletních podmínek výběrového řízení, eliminace osobního styku s žadatelem, kolektivní posuzování, zveřejnění výsledků dotačního řízení...	X	Y	X × Y
Správní řízení	Zneužití volné úvahy při rozhodování	Omezení osobního kontaktu se žadatelem, zesílení kontrolní činnosti, víceetapňové posuzování...	X	Y	X × Y

Riziková oblast	Riziko	Opatření k minimalizaci rizika	Pravděpodobnost výskytu rizika	Míra dopadu rizika	Významnost rizika
Personální práce	Upřednostňování uchazečů o přijetí do pracovního/služebního poměru	Vícečlenné výběrové komise, stanovení transparentních kritérií, zveřejňování výsledků výběru...	X	Y	X × Y
Řešení škod	Zmanipulování šetření vedoucí k prominutí náhrady škody a vydání rozhodnutí o upuštění od vymáhání	Objasňování vícečlenným orgánem, vyloučení podjatosti, kontrola výsledků objasnění škody...	X	Y	X × Y
Vyřizování stížností	Ovlivnění výsledku vyřízení stížnosti	Vyřizování vícečlenným orgánem, vyloučení podjatosti, kontrola výsledků...	X	Y	X × Y

UPOZORNĚNÍ:

1. V případě, že u OC MO byl proveden interní audit, který detekoval korupční rizika, je vedoucí OC MO povinen tuto skutečnost zohlednit při vlastním hodnocení a výpis ze zprávy o auditních zjištěních připojit ke zpracovanému seznamu.
2. Vzešla-li z hodnocení korupčních rizik potřeba, je součástí seznamu rovněž informace o navrhovaných vlastních monitorovacích aktivitách.

Poznámky:

1. Ve vzoru jsou příkladno uvedeny pouze možné rizikové oblasti v jejich rámci identifikovatelná rizika a opatření k jejich minimalizaci.
2. **Riziko** lze chápat jako nebezpečí vzniku události, která může negativně ovlivnit dosažení stanovených cílů (v definici se jedná o synonymum nebezpečí či hrozby). Událost může představovat jednorázový jev, změnu trendu, zvýšení variability, nastalý stav apod.
3. **Pravděpodobnost rizika** označuje možnost vzniku události v budoucnu.
4. **Dopad rizika** lze klasifikovat jako přímý materiální (výše úplatku, ušlý zisk, výše ztráty apod.) či nepřímý nemateriální (společenská nebezpečnost, ztráta reputace apod.).
5. **Významnost rizika** odpovídá součinu jeho pravděpodobnosti a dopadu. Může se pohybovat v rozmezí hodnot 1 až 25.
6. **Proměnné X a Y** představují přiřazenou hodnotu 1 – 5 dle hodnotící škály ŽÁDNÁ (odpovídá hodnotě 1) – NÍZKÁ (odpovídá hodnotě 2) – STŘEDNÍ (odpovídá hodnotě 3) – VYSOKÁ (odpovídá hodnotě 4) – KRITICKÁ (odpovídá hodnotě 5).